

L' ART DEL PAGÉS

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA

EXCURSIÓ AGRÍCOLA.

Continuant la tasca comensada en lo número anterior é interrompuda per la falta d' espay, nos toca avuy parlar de nostra excursió á Sant Vicents de Lllavaneras. Aquesta la ferem en companyia de D. Joaquim Ahumada, D. Eduart Duran y D. Félix Ferran de Mollet, visitant de pas la bonica hisenda del Sr. Taltabull, ahont tinguerem ocasió de veure que pera la recria de vacas y badells usaban també la *atzabara* (pita) com un ausiliar poderós en la alimentació del bestiar boví, de que venim ocupantnos en la *Biblioteca* de L' ART DEL PAGÉS. Además poguerem adquirir los següents datos respecte al grandió llach enclavat al cap de munt del turó ahont está situada la casa. Té una llargada d' uns 80 metros y la amplada varia de cinch á setze per una fondaria de quatre y mitj á cinch y mitj metros. La cabuda aproximada es d' uns quatre mil metros cúbichs.

Com que nostre objecte principal era visitar la hisenda de Ca 'N Vendrell de Sant Vicents de Lllavaneras, propietat de nostre company d' excursió Sr. Duran; d' ella debem ocuparnos ab preferencia. Cal consignar en primer terme, que tot en ella, fins los mes petits detalls, están previstos y cuidadosament conservats. No hi ha mes que fixarse en las crias de cunills y gallinas, en lo femer y demás dependencias y en especial lo celler d' elaboració y cups, pera convencerse'n y tributar un recort al malhaurat Sr. Villanueva, de quals profitosas conferencias, n' havia sortit tant de bó pera Catalunya. Tampoch hi faltan cellers pera la conservació dels vins usuals, ni pera 'ls rancis. D' aquets ne tastarem alguns, que en res desdeyan de la justa fama que han adquirit los de Sant Vicens y sobre tot de la nomenada de que gosan uns y altres del Sr. Duran, de qual inmillorable garnatxa de mes de 70 anys poguerem saborejar sas olorosas qualitats, aixís com també de tots

los demés vins rancis de menos edat, tan abundants en la casa sobredita.

Passarem desseguida á recorre 'l magnífich taronjerar, vejent desgraciadament que 'l *fugàs* havia obligat á descalsar los arbres y que la *serpeta* comensava á invadirlos. A aquest objecte, 'l senyor Ferran havia vingut ab nosaltres pera veure d' aplicarlos hi 'l remey proposat per ell en la curació de ditas malalties. Al parlar d' ellas en l' altre número, 'ns descuydarem d' indicar que lo *quí-trá* que usa pera tapar las feridas está barrejat ab *cals* ó *cedra* á fi de que la composició prenga una consistencia pastosa y d' aquesta manera puga aplicarse millor pera produhir l' apellament immediat del arbre y ab ell per consegüent la cicatrissació de las llagas.

Complerta la oferta de dinar en companyia del Sr. Duran y despres de visitar lo safreig de forma rectangular del conegut corredor Real fill d' aquella població D. Joseph Albanell y Mora y qual cabuda 's conceptua en uns 15,415'28 metros cúbichs, porque te 25'85 d' amplada, 99'30 de llargada y uns 7'25 de fondo y també 'l molí de vent d' ayre comprimit que 'l Sr. Marqués de Sta. Isabel té en sa finca, qual desitj haviam manifestat en vista de las bonas noticias, que d' aquet nou procediment pera elevar las ayguas ne teniam del que dit Sr. Ricart posseheix á Granollers, retornarem á Barcelona, plenament satisfets de la utilitat de nostra excursió agrícola y convensuts de que la masía de Ca 'N Vendrell reuneix á la circumstancia d' una bona casa de pagés, las comoditats que poden desitjarse en una de fora ciutat.

FRANCISCO X. TOBELLA.

RECONeixEMENT DEL CAUDAL D' AYGUA

QUE PASSA PER UN CANAL Ó RECH

Un dels procediments que hi ha pera fer aquest reconeixement es valentse de comportas. Suposaréu una comporta tan ampla com lo canal ó rech que 's mou per medi de dos guías verticals, y que al tancarse arriba fins al tondo, tal com está indicat en la fi-

gura 1.ª Si dita comporta, tallada sa part inferior en bisel, no hi está establerta, s' hi posará pera fer l' aforo.

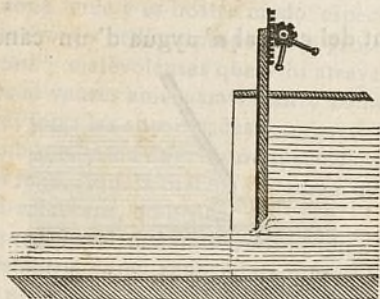

Figura 136.—Comporta vertical.

En aqueix estat s' hi fa entrar l' aygua al canal ó rech, se mou la maneta que fa pujar la comporta fins que passa tot lo caudal y se mideix la alsada de l' aygua á tres ó quatre pams més amunt y mes avall de la comporta; luego se medeix la amplaria y alsada del forat que deixa dita comporta quedant en l' estat en que la havem deixada; despres fent us de la fórmula

$$Q=0'650 \times l \times a \sqrt{19'6176(h-h')}$$

se trobará aproximadament lo caudal d' aygua en litres que passa cada segon per lo canal.

En dita fórmula, l representa la amplaria del canal; a la alsada del forat que deixa la comporta cuan está més ó menos alsada; h la alsada de l' aygua á tres ó quatre pams mes amunt de la comporta (ayguas amunt) menos la meytat de a ; h' la alsada de l' aygua tres ó quatre pams més avall de la comporta (ayguas avall) menos la meytat de a ; Q lo caudal d' aygua en litres que busquéu. Totas las midas son en decímetros, lo fondo del canal se suposa que es casi horisontal y las parets mes ó menos verticals.

Fácil es trovar los valores de l , a , h y h' . Luego 'l valor de Q ó sia lo caudal del canal se trovará sustituint los valores indicats en la fórmula citada y practicant las operaciones conseqüents; que si no ho sab fer l' agricultor li fará ab molt gust lo Sr. Rector, lo mestre, l' apotecari, lo metge ó cualsevol altre persona entesa del poble.

Cuan la comporta es inclinada s' usa la mateixa fórmula pero

en lloch del valor 0'650 se posa 0'74 si la inclinació de la comporta es de 1 de base per 2 d' altura, y 0'80 pera una inclinació de 1 per 1.

Lo coneixement del caudal d' aygua d' un canal ó rech pot ser

Fig. 137.—Comporta inclinada.

molt important al agricultor pera l' aprofitament en las regors, ó pera establir ó modificar salts d' aygua, y aixis no será necessari cridar un enginyer pera fer aquest treball.

G. J. DE GUILLÉN.

SECCIÓ DE VARIETATS

DISCURS

del President del Jurat calificador del Certàmen científich-literari de Granollers celebrat en 1881.

(Acabament.) (1)

Estudieuho bè y veureu la idea catalana estesa ja per tota Catalunya; parleu ab qui volgueu y aquell aire de indiferencia ab que avans se 'us contestava per alguns respecte de ella, avuy s' ha convertit generalment en grandió amor á la terra que fa que unas ciutats á altres, unas comarcas á altres comarcas, uns pobles á altres pobles, s' estimulin y excitin pera millor son entussiasme mostrarne, y que sempre que en perill se cregui una de las institucions nostras tota Catalunya á una respongui. Díguiho sino, pera citar fets de ben aprop, quan l' any passat de Madrit, aquest raserador que tot, á mesura de son gust, vol nivellarho, nos vingué ardenta fiblonada contra nostre dret patri, á una Catalunya va alsarse y ni un sol cap de partit judicial, ja que á ells pertocava, ni un, deixá de concorrer al Congrés de Jurisconsults pera defensarlo en més ó en ménos, segons los distints criteris que necessariament en una terra com la catalana en que tan alts están los estudis científichs, cada hu devia por-

(1) Vejis lo número anterior.

tarne, pero tots ab la idea de conservar lo més trascendental y característich, lo que 'ns dona vida y es nostre modo especial de ser y viure. Díguiho també la honrosa y brillant propaganda proteccionista que apesar de las contrarietats y malevolensas que s' hi atravessaren, por tot Catalunya va estendres al veures amenassats nostre comers é industria; un crit responia al altre; totas las encontradas y comarcas volian manifestar sa adhesió y entussiasme, y fou aquell un espectacle brillant y consolador com poch n' hi haja. Aqueix mateix certámen de avuy que en esta prehuada vila estém celebrant, ho proba.

Tot aixó vol dir que, al escalf de la literatura, totas las ideas generosas y tots los sentiments patris s' han renovellat en bé y profit nostre. Que la lectura ab nostra propia llengua, expressant sempre sentiments de pura rassa, que la manifestació de nostras costums, tradicions é historia, nos ha agermanat á tots, y á tots nos fa sentir de una mateixa manera; y quan los sentiments y modo de pensar de un poble se unifican, eix poble está en camí de tornar á esser gran y poderós, y de fer valer dintre de sos justos límits tota sa influencia.

Vivim en un temps de transició, y sembla que los pobles no hagen trobat encara son natural assiento: cada época porta en si sa fesomía propia, y lo esperit catalá se troba avuy dia en una de sas evolucions més trascendentals y fortas, y buscant aquella.

Hi hagué una época en que imperá 'l feudalisme, vingueren després los reys absoluts, després la época dels favorits dels reys, després la de las constitucions, en la que 'ns trobem avuy encara; mes dintre d'eixa se realisan tals fets, se sustentan tals doctrinas, que un á cada pas se pregunta ahont aném y quin será lo ff de totas ellas; y sobre tot en la forma de realisarse dits fets, se mostra ja tal cansanci que un se pregunta be si estém pròxims á un' altre evolució social. Quan un veu en política aquest gran número de partits que avuy naixen y 's refundeixen y demá tornan y moren, sense saber com ni perquè, com no sigui per las individualitats que en ells hi pululan é imperan, partits sense fé's pot dir, ni patriotisme, dintre dels quals los pobles s' acostuman á perdre la bona té y desapareix en ells tot principi de autoritat y sols viuen per esser sempre víctimas de coaccions y exigencias, un se pregunta si ja ha arribat la hora del gran partit nacional en que cada provincia ó regne, dintre la unitat pátria, y la forma de govern que més arraigo tinga, se regeixi per ella mateixa, visqui de sa vida; si component un tot, cada provincia sigui una, en sí, com ho es cada tros de terra, que sent diferent dels altres y produhint diferents productes, viu de vida propia, pero pera conseguir y donar en conjunt la prosperitat y nom á la nació tota.

A n' aquet renaixement provincial en be de tothom es á lo que tendeix

la idea catalana; dins ella hi caben tots los partits, noms, divisions y tot lo que 's vulga; los que hi som adictes, al tractar de la idea comuna, de la idea catalana, no 'ns recordem ni per sombra de qui som, ni d' ahont venim, ni á quina fracció perteneixem, ni cóm nos anomenem en eixa baraunda política, sino que tots á una nos estrenyém la má; y en nostres cants y en nostras excursions, y en nostres banquets y en nostras festas, tots som uns, y respirem ab lo mateix entusiasme, y sentim ab la mateixa fe, y vivim una sola vida, perque per damunt de tots aquells partits é ideas ficticias, hi ha 'l gran partit nacional, hi ha la grant idea de la patria catalana.

¿Cóm ha de venir, de quin modo ha de ser eixa nova evolució social? Ningú ho sap. Inútil fora proposarsho indagar, perque las cosas venen per sí mateixas, y quan Déu es servit que vinguin. Pero mentres tant eixa nova idea fa que tot se remogui y estudihi, potser algunas vegadas sense donarse compte de sa transcendencia ni 'ls mateixos que ho fan, y aixó es lo que proba la gran forsa d' aquella: y com si no hi hagués prou ayre pera volar, ni prou atmósfera pera respirar, tot, pero tot lo passat se trau á la llum viva, tot lo present ab gran forsa s' estudia, tot lo porvenir ab afany s' escudrinya. La cosa per ella mateixa 's fa, sense que gaire bé quasi ningú se 'n dongui compte.

A n' aqueix mateix moviment se deuen los certámens dels diferents pobles de nostra terra. Ja no hi ha població, per poch important que sigui, qu' en sa festa anyal, la més principal de totes, no hi encabeixi la festa de la poesia y de tots los coneixements humans que la distingeixen. No parlaré ja del Jochs Florals ni de tants altres certámens com á Barcelona periódicament se celebren, ni tampoch dels de Girona, Tarragona y Lleyda, que al fi y al cap son capitals de provincia; mes los tenen ja establerts Valls, Tortosa, Villafranca, Igualada y altres caps de partits, y lo que es més, poblacions que ni á aixó arriban, com Sans, Gracia, Sant Martí de Provencals y Badalona.

Granollers, donchs, que al esser cap de partit judicial y gran centre mercantil, reuneix lo ser cap de una natural y hermosa comarca, no podí prescindir de celebrar també son anyal certámen. Per aixó quan vaig saber que entre altres de las festas que enguany se preparavan, era una de ellas la que 'ns ocupa, ne tinguí gran alegría, y m' enorgullí, com crech que deu haver succehit á tothom que sigui fill, ó relació tingui ab eixa comarca.

Son eixos certámens ja enterament necessaris pera las poblacions si volen ocupar lo puesto que en lo avensament modern los hi pertoca; además portan en sí grossas ventatjas que ningú pot desconèixer, elevan l' esperit, crean lo gust literari, fan renaixer afició al treball, portan es-

tímul, protegeixen las lletras, las arts y las ciencias, y donan un moviment y animació que son la vida dels pobles.

Granollers, donchs, devía ferne, y devia ferne tant més, quant pocas comarcas com la de que es cap atresoran tanta riquesa, recorts y hermosura, y pocas poblacions com ella guardan tant preclars fets pera la historia patria y gosan de tanta importancia.

Jo 'us puch dir bè de cert, y com á mí succehirá á molts de vosaltres, que no hi ha vegada que lo Coll de Moncada cap aquí no atrevessí, que no senti al voltant meu una atmósfera més pura y agradable, que no s' encanti ma vista ab eixas hermosas planas de terreno, regadiuas totas, ab eixa vegetació gemada y fresca, y que no se senti ma ánima possehida de aquell benestar que dona lo trepitjar un país honrat, ple de honor y fe, treballador, y de un esprit patri y valent com pochs n' hi hage.

¿Será, senyors, potser, porque en ell hi tinch los recorts de una série de generacions que hi visqueren ab pau y honra? ¿Será, potser, porque en eixa terra hi he passat los millors anys de ma infantesa? No ho sé pas: que en ella gossa mon cort grossa ditxa. Per altra part jo no sé, ni veig persona que per aquí no passi, ó en més ó en ménos no recorri lo Vallés, que no 'n surti encantat d' ell, y que no desitji tornarhi. Alguna cosa de gran tindrà quan tothom á una l' estima y desitja.

Hi abundan en éll las ayguas y fonts claras, y aixó fa qu' encanti l' ánima ab sos plans de frescor y de bellesa, ab sos rierals y torrenteras sempre gemats y frondosas, y ab sos boscos plens de hermosor y vida.

Jo no sé si vos hi haureu fixat; mes es lo cert, y ho crech ab tota la mia ánima, que boscos com los del Vallés no hi son en tota la terra catalana. Los he recorregut bastant, porque sempre eixa encontrada se me 'n ha dut lo cor, y si alguna excursió per mi so feta, eixint del bullucí y tráfech de una ciutat populosa, ha tingut d' esser sempre per ella. Jo tot l' any, fins al mitj del rigor del hivern los he trobat florits y olorosos. Ja ha estat lo romaní, que segons tradició piadosa floreix en cada festivitát de la Verge; ja la gatosa, que floreix y reflloreix sempre pera donar proba de su exuberancia, ja la argelaga ab flor pariona de aquella; ja la estepa ab sas tres classes blanca, vermella y borrera; ja lo bruch ab sas acimeradas toyas de nevada flor; ja los tomanins tant olorosos; ja las farigolas y las botxas, las ridoltas y 'ls arinjols, sens parlar de las olorosas violas y de las maduixas boscanas. Fins á l' estiu, quan tot es sech tenen flors y aromas pera darne; seguíulos bé y sentireu al mitj del Agost una olor distingida y pura com la de la viola, y 'us trobareu á lo millor ab la esparraguera que de verda s' ha convertit en un enfilay de perlas mitj groguencas, de tant y tant rublerta de flor que s' es posada. Y després venen los espígols y las salabugas, y los teys ab sa blanca floreta, los

bruchs de montanya, y la herba pansera y los cirerers d'arbós, tan carregats de fruyta pera donar lloch al hivern á omplirse també de hermosa florida, y tantas y tantas d'altres flors, que fora llarch lo enumerarlas.

Per altra part es comarca de bellesas tant renomadas com la de Sant Miquel del Fay, que té crit per tota la terra; de punts de vista preciosísimos; de altas timbas, de hermosas valls. Comarca de recorts històrichs com lo dels Moncadas, los conquistadors de Mallorca; lo del Plá de Matabous; lo castell Octaviá; lo del palau de nostres comptes en los frondosos boscos de Sardanyola y Sant Culgat; lo del alsament dels remensas; lo de la gran via romana; lo dels dolmens y menhirs, en que relativament tant abunda; lo de la mort del Condestable de Portugal, elegit rey per nosaltres; lo dels somatens del Vallés, que tan nom guanyaren; lo del alsament contra 'l francés, que fou terrible, y tants y tants d'altres que may sería acabarne.

Comarca que abunda en tradicions típicas y bellas, referents á totas las épocas y com á mostra de las diferentes rassas que l' han trepitjada: la del pastor que ab son gayato doná lloch al Coll de Moncada per ahont se precipitaren las aguas del Vallés omplint de fertilitat tot lo plá de Barcelona; la de las pedras del diable, la de Sant Miquel del Fay, la del convent de monjas del mateix, la del Sant Cristo de la vila de Sant Feliu de Codinas, la del Famós Drach, la de la Majestat de Caldas, la del castell de Guanta, la grandiosa del Farell, la del Salt de la Nuvia, la del Monjo de Sant Culgat, la de las encantadas de Riells, la tant poética de la Dona d' aigua, la de Santa Justa, la del home de la Lluna, la de la entrada del exércit de Carlo-Magno, la de Sant Vicens Ferrer, etc., etc.

Costums tant bellas com la dels Vehins, lo pi de Nadal, la adoració dels pastors en lo poble de Montmany, las caramellas, las gitanas, la Mitja quaresma, lo Maig, y tantas d'altres y altres características y bonicas.

Comarca que té monuments com las iglesias de Sant Pere de Tarrassa y 'l gran Monestir de Sant Culgat del Vallés, castells com lo de la Roca, iglesias com las de la Doma y de Nostra Señora del Camí en la Garriga, la de Canovellas y Santa María la antiga, etc. Que té poblacions tan importants com Granollers, la antiga Granularia dels romans, Sabadell y Tarrassa, de tan gran nom per sa industria panyera, y Rubí y Sant Feliu y Cardedeu: aguas termals com las de Caldas, potser únicas en Espanya per sa forsa, y las de la Garriga, y ferruginosas com las de Moncada. Comarca en que la pagesía adelantantse á la de tots los altres punts forma associacions pera 'l millor enaltiment de la agricultura: es á dir, en una paraula: comarca que presenta un conjunt de cosas totas bellíssimas, dignas é importants d'esser conegudas, que no hi ha dupte hauria estat

mengua, y hauria faltat Granollers á lo que á si 's deu, si no hagués iniciat eixos certámens pera ferho coneixer.

Per aixó, senyors, no puch menos al acabar eix mon desalinyat treball, que remerciar molt y de bon grat als iniciadors d' eix certámen que plens d' amor als avensaments de Granollers y de amor patri per sa terra, han cregut que no devia consistir tot en festes lleugeras y de broma, sino que han iniciat certámens com lo present que alentan als fills tebis, estimulan als de fora y farán ocupar á Granollers, en lo moviment actual catalá, científich literari, 'l puesto que per sa importancia de dret l' hi pertoca.

Y ara, senyors, perdoneume si he abusat massa de vostra paciencia: lo que 'l cor bé vol, li reca á l' ánima 'l deixarho, y es tant lo que vull á ma pátria que may deixaria de parlarne d' ella. He sentit á dir que eix amor al Vallés es distintiu especial de tots sos fills, y ho crech ben bé, perque cada hu viu de la atmósfera que 'l rodeja y respira, y si eixa es tota amor y bellesa, que en alt punt crian fe y entussiasme, amant y entussiasta ha de esser del Vallés, lo qui naix ó viu en eixa tan hermosa, gentil y bella terra.

FRANCISCO MASPONS Y LABRÓS.

NOTICIAS AGRÍCOLAS

Los vins enguixats.—En altres ocasions avisarem oportunament la intenció en que 's trova 'l Ministre de Justicia francés de posar en vigor la famosa circular de Mr. Cazot, d' Agost de 1880, prohibint la entrada á Fransa y manant confiscar tots los vins que contingueren major quantitat de dos grams de sulfat de potassa (lo guix descompon en sulfat lo bitartrat de potassa que tots los vins contenen). Posteriorment sapiguérem que efectivament s' havian passat ordres al efecte, y fins que s' havian decomisat alguns vins, portant als tribunals als possehidors d' ells. Tots los sindicats vinícolas de Fransa han protestat y dirigit al Ministre sas justas recalcaciones. Mr. Jarlaud, president del sindicat de vins de París y dels sindicats vinícolas de tota Fransa, ha dirigit al Ministre una sensata y rahonada carta, que no dubtém produhesca l' efecte desitjat.

Ignorém al moment d' escriure aquestas ratllas qual será lo resultat de las protestas que alsa 'l comers, y de las gestions que 's fan pera que

El Ministre actual segueixca l'exemple de Mr. Cazot, aixó es, deixi sens efecte sa dita circular, però creyém positivament que no hi ha lloch á cap alarma per part de nostres culliters y comers d' exportació, y abriguém la ferma convicció que, aquesta vegada com las anteriors, los vins espanyols trovarán franca entrada á Fransa. encara que contingan més dels dos grams de sulfat de potassa reglamentaris.

Una nova manera d' assegurar los fruyts.—Diferentas vegadas nos hem ocupat de lo infructuosas que sont en molts casos las gestions de la guardería rural, encomenada á la Guardia civil, degut principalment á que no s' aplica als delinquents lo cástich oportú.

Y com lo mal existeix pera la propietat, un vehí de Cullera, D. Agustí Crespo Gomis, ha creat un *Segur de furts y danys referents als fruyts* y efectes de tots los camps del terme y vila de Cullera, mediant un conveni particular entre dit senyor y 'ls suscriptors acceptants de las bases que ha esposat en un folleto.

L'autor garantisa la indemnissació de las pérduas efectivas ó materials que en los camps dels suscriptors se causin per furts, robos y danys, indemnissant las pérduas per incendi ab la sexta part de son import. La cuota que deu pagarse pe 'l segur, es 25 céntims de pesseta per trimestre y fanegada de terra horta, secá ó arrossal. Lo contractista se subroga en tots, los drets que las lleys concedeixen al propietari contra 'ls responsables ó autors del dany.

No li faltará feyna y disgustos al tal Sr. Crespo y si ho ha de portar á la punta de la espasa, com vulgarment dihém, de *segur* que 'n hi passarán de *crespas*, sobre tot en nostre pays que tan poch se respecta lo dels altres.

Lo nou tractat de comers ab Fransa.—Los drets que ab arreglo al nou tractat franch-espanyol pagarán los vins á sa entrada en Fransa, son: de menos de 16 graus 2 franchs l' hectolitre; de 16 graus 2 franchs 28 céntims; de 17—2'56; de 18—2'84; de 19—3'12; de 20—3'40; de 21—3'68 de 22—3'96; de 23—4'24; de 24—4'52.

Exposició de Burdeos.—Ab carácter de general pera tots los productes de la agricultura, la industria, las arts industrials y l' art antich y ab lo carácter d' universal pera 'ls vins, esperits, licors y begudas fermentadas vá á celebrarse en aquella capital una exposició que s' obrirá lo primer de Juny y 's tancarà lo primer de Novembre. Los productes que han d' exposarse han d' entregarse en lo local de la exposició pagat lo port, avans del primer de Maig. La petició del local deu ferse avans del 15 de Mars. L' expositor pagará un tant del local que ocupi: 25 franchs per metre quadrat. Diferentas líneas de ferro-carril, entre ellas las d' Almansa á Valencia y Tarragona, y de Tarragona á Barcelona

y Fransa han concedit rebaixa de 50 per 100 pera 'ls transports ab destino á aquesta exposició. Un jurat compost de personas competents, francesas y estrangeras, concedirá las recompensas consistentes en diplomas d' honor, medallas d' or, de plata y de bronz y mencions honoríficas.

Los vins y ayguardents podran enviarlos los culliters y 'ls negociants. En quant á cervesa, sidra, licors, vermouth, etc., sols podran enviarlos los fabricants d' aquets productes.

Admeterán los productes de la agricultura, las arts industrials y l' art antich procedents de Fransa, Alger, Colonias francesas, Espanya y Portugal. En quant al vins, esperits, licors, begudas espirituosas, la exposició com ja habém dit será universal y compendrá 'ls productes de cualsevol país que vulga remetre'ls.

REVISTA DE FIRAS Y MERCATS

L' ajuntament de la vila de Rosell (Tortosa) fa saber com en los dias 18, 19 y 20 del Mars que som, tindrán lloch al igual de tots los anys en la mencionada vila, la gran fira de bestiar, no perdonant cap medi pera que 'l públich, tractants en bestiar y comerciants, troven en dita fira totas las comoditats necessarias. Greyém que aquest any, los firetayres y concurrents á dita fira serán en major número que en los anteriors.

Exportació de taronjas.—Las noticias d' Inglaterra varian molt, segons l' estat de las arribadas, puix mentres hi ha cargaments que, com lo del vapor *Stockholm*, s' ha venut á molt baixos preus, lo del *Corsican*, arribat en millor estat, vengué desde 11 á 14 schelins caixas ordinarias y fins 17 y $\frac{1}{2}$ las llargas.

Esperém que posteriors envios confeccionats en mellors condicions obtindrán més alsats preus.

Cada dia prenen major importancia las expedicions de taronja en orri, y com los carregadors prefereixen ferlas en wagons-gabias, pera la millor conservació de la fruyta, es verament sensible que per falta de dit material, se deturin un y altre dia sobre 'ls molls descuberts de la Estació del ferro-carril milers d' arrobas, qual remesa urgeix.

Lleyda.—Nostre mercat de blat, lo mateix que 'ls restants de la península, segueix fluix, mantenintse los preus fermos y corrents, motiu pel qual se realisan molt pocas operacions. Los que tenen existencias

exigeixen elevadíssims preus, aixís es que aquest any, com pocas vegadas s' havia vist, los blats estranjers venen fent la competencia ab algunas ventatjas als nacionals, relativament als preus y en especial als ports del Mediterrani. Aquet es un mal precedent que deurian haberse esforsat en evitar nostres comerciants, perque una vegada acostumats los consumidors á la compra en l' extranjer, será després molt més difícil contrarestarlos en aquesta tendencia, com no siga á cambi de grans y positius beneficis. Desde luego pot assegurarse que aquest any, com se cullirá molt poch blat, per no haberse pogut sembrar en los terrenos de secá per falta de pluja, en compte de disminuir augmentará la importació del estranjer.

Valencia.—Pocas variacions podém senyalar durant lo curs de la quinzena en los preus dels *olis*, tant superiors com de Tortosa y Andalucía.

La molta en lo riu de Segorbe 's pot donar ja per acabada; sols moldrán tot lo Mars inclusiu lo plá de Cuarte y 'ls pobles de Turís, Chiva y altres ahont la cullita ha sigut més abundant.

Los culliters fan una resisteucia passiva á vendre als preus á que avuy dia alcansan los *olis* en los punts de producció, però á pesar de sa resistencia, dubtém que avuy conseqüescan millorar los preus; lo mercat francès, que es lo que podia donar sortida á nostres *olis*, degut sens dubte á la crisis financiera perque 'l pays atravessa, las cotisacions que rebém cada dia acusan moltas baixas, per manera que avuy sols pagan l' oli de Valencia de 105 á 110 franchs los 100 kilos, preus que no están en relació ab nostre mercat.

A pesar de la depreciació de nostres *olis* en lo mercat francès, no creyém que per avuy baixarán del límit que 's cotisan perque 'ls fabricants de conservas del Nort d' Espanya, que ja coneixen nostres richs y delicats *olis*, en lo present mes farán regulars demandas pera sas fàbricas, com ho venen fent tots los anys.

Seguescan los fabricants del Nort empleant nostres *olis* en sa especial fabricació, y no dubtin que dintre de poch anys sas conservas obtindrán la preferencia en tots los mercats á las ja tan acreditadas de Nantes.

Del de Tortosa tenim regulars existencias y 'ls preus no han variat de 96 á 97 rals los 10 kilos.

Lo de maní ó cacahuèt sens operacions importants pera 'l consum local; las fàbricas están totas tancadas perque 'l grá (primera materia) no está 'l preu en relació ab lo producte elaborat, circunstancia que entorpeix lo desenrotllo de tant important industria.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.